

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ing. Jana Huška a soudců JUDr. Zdeňka Dese a JUDr. Ing. Pavla Horáka, Ph.D., v právní věci žalobce **TDS Brno – Sekce materiálů a svařování, organizační jednotka Technického dozorčího spolku Brno, občanské sdružení**, se sídlem U Vlečky 29/5, Brno, IČ 64439356, zastoupený JUDr. Zdeňkem Doležalem, advokátem se sídlem v Brně, Musorgského 1, PSČ 623 00, proti žalovanému **TESYDO, s. r. o., dříve TDS Brno – SMS, spol. s. r. o.**, se sídlem v Brně, Mariánské nám. 671/1, IČ 26962969, zastoupený JUDr. Radkem Adámkem, advokátem v Brně, Cihlářská 19, o ochranu názvu právnické osoby, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 17 Cm 102/2008, o dovolání žalovaného proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. dubna 2010, č. j. 1 Cmo 16/2010-63, takto:

- I. Dovolání **se odmítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradu nákladů dovolacího řízení částku 2.550,- Kč do tří dnů od doručení tohoto rozhodnutí k rukám advokáta JUDr. Zdeňka Doležala.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozhodl rozsudkem ze dne 15. října 2009, č. j. 17 Cm 102/2008-23, že žalovaný je povinen změnit svou obchodní firmu tak, aby neobsahovala v žádné kombinaci a slovní podobě označení „TDS Brno – SMS“ a podat Krajskému soudu v Brně návrh na změnu zapsané obchodní firmy nejpozději do 10 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.) a že žalovaná je povinna zaplatit náhradu nákladů řízení žalobkyni ve výši 10.900,- Kč (výrok II.).

Na základě provedených listinných důkazů soud prvního stupně dospěl k závěru, že obchodní firma resp. název žalovaného je zaměnitelný ve svých podstatných znacích s názvem žalobce a proto je žalovaným používán nesprávně. Oba názvy jsou shodné v základním kmeni „TDS Brno“ přičemž i pokračující text za pomlčkou „Sekce materiálů a svařování“ či „SMS“ je srovnatelný, při běžném používání nerozlišitelný, vyvolávající dojem, že jde o jeden a tentýž subjekt, který v určitých situacích používá dovětek za pomlčkou pouze ve zkratce, neboť zkratka „SMS“ v běžném a průměrném spotřebiteli, jakož i v podnikatelích na předmětném trhu může evokovat dojem, že písmena SMS jsou zkratkou spočívající ve vynětí prvních písmen rozepsaného textu „Sekce materiálů a svařování“. Skutečnost, že za názvem žalovaného je doplněna právní forma ve zkratce „s. r. o.“ na zaměnitelnosti názvu žalobce a žalovaného nic nemění, a to i z toho pohledu, že v rozhodném období bylo sídlo obou subjektů zcela shodné. Z předmětu podnikání

vyplývajícího ze zřizovacích dokladů doplněných certifikáty pak soud vzal za prokázané, že je v určitých činnostech totožný.

Podle názoru soudu je proto třeba uzavřít, že název žalobce jako organizační jednotky TDS Brno, tj. názvem, který jí byl stanoven a k němuž má oprávnění ze základní zřizovací listiny, Reg. listu sv. č. 01/98 již ode dne 24. 4. 1998, jenž je zaměnitelný ve všech podstatných znacích s názvem žalovaného, který vznikl mnohem později a tudíž se na předmětném podnikatelském trhu etabloval po žalobci, že žalovaný svůj název používá neoprávněně a proto je namístě uložit žalovanému povinnost podle § 19b odst. 2 občanského zákoníku (dále též „obč. zák.“), jak je uvedeno shora ve výroku I. rozsudku.

Soud prvního stupně tudíž žalobě v plném rozsahu vyhověl.

K odvolání žalovaného Vrchní soud v Olomouci rozsudkem v záhlaví označeným rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I.) a uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 9.600,- Kč (výrok II).

Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, které měl za správně a úplně učiněná a ztotožnil se i s jeho aplikací ust. § 19b odst. 2 obč. zák. se závěrem, že žalovaný užívá svůj název neoprávněně.

Odvolací soud zdůraznil, že název právnické osoby je jedním z jejích identifikačních znaků a spočívá na třech základních pravidlech – povinnost určit právnické osobě název od počátku, a to název jediný a konečně distinktivita názvu (odlišnost, rozlišitelnost). Z toho vyplývá také požadavek, aby se název právnické osoby lišil od názvu již existujících právnických osob, aby s nimi nebyl zaměnitelný. Zásada nezaměnitelnosti plyne jak z ust. § 6 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb., o občanských sdruženích, tak rovněž z ust. § 10 odst. 1 obchodního zákoníku (dále též „obch. zák.“), je zásadou obecnou a má svůj základ právě v ust. § 19b odst. 2 obč. zák. Je nesporné, že tzv. kmen názvu žalobce a názvu žalovaného je totožný. Soud prvního stupně učinil závěr o zaměnitelnosti obou názvů na základě v řízení provedených důkazů. Při částečně shodném předmětu činnosti obou subjektů mohl název žalovaného tím spíš vyvolávat dojem, že nadále jde o název žalobce.

Odvolací soud dále dovodil, že protiprávnost je postavena na zaměnitelnosti dvou názvů spočívající v neoprávněném použití podstatné a distinktivní složky názvu jiné právnické osoby, k čemuž v daném případě došlo. Při deliktu podle § 19b odst. 2 obč. zák. musí dojít ke škodlivému následku, který v tomto případě nesporně nastal, neboť žalobce byl jednáním žalovaného připraven o dosavadní zaměstnance, zákazníky a obchodní kontakty, což nebylo žalovaným ani zpochybňováno. Zaměnitelnost názvů žalobce a žalovaného byla v době vzniku žalovaného zvyšována také shodným sídlem obou subjektů.

Ze všech těchto důvodů odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný podle § 219 občanského soudního řádu (dále též „o. s. ř.“) potvrdil.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání ze dne 11. 6. 2010, jehož přípustnost opírá o ust. § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. s tím, že napadené rozhodnutí má zásadní právní význam ve smyslu § 237 odst. 3 o. s. ř. v řešení právní otázky zaměnitelnosti názvu žalobce a obchodní firmy žalovaného v rozporu s hmotným právem a rozhodnutími dovolacího soudu.

Dovolatel namítá, že pokud obchodní firmy (názvy) právnických osob obsahují vedle prvního, byť i dominantního, shodného slova též dostatečně odlišující další část kmene obchodní firmy (názvu), je tím splněn požadavek nezaměnitelnosti. Takový právní závěr

vyslovil Nejvyšší soud např. v usnesení ze dne 27. 6. 2007, sp. zn. 29 Cdo 904/2007, avšak odvolací soud jej v předmětném případě nerespektoval.

Dovolatel dále argumentuje, že názvy obou účastníků se shodují pouze v literách „TDS Brno“ a nelze tak žalovanému zakázat, aby v nějaké kombinaci jeho obchodní firma obsahovala litery „SMS“, které název žalobce neobsahuje.

Dovolatel se domnívá, že výklad ust. § 19b obč. zák., zejména pojmu „neoprávněné použití názvu“, není v judikatuře Nejvyššího soudu uspokojivě vyřešen. Většina judikatury se totiž týká interpretace § 10 obch. zák. o ochraně před zaměnitelností obchodní firmy, přičemž formulačně a obsahově nejde o tutéž ochranu jako v § 19 odst. 2 obč. zák.

Dovolatel uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., že odvolací soud (i soud prvního stupně) věc nesprávně právně posoudil.

Dovolatel míní, že v ust. § 19b odst. 2 obč. zák. se nestanoví ochrana před zaměnitelností, cit. ustanovení žádné takové pravidlo neobsahuje na rozdíl od úpravy v obchodním zákoníku (§ 10 odst. 1), kterou však nelze v tomto případě aplikovat, protože nejde o spor dvou podnikatelů. Žalovaný není ani občanským sdružením, takže na něj zákon č. 83/1990 Sb. nedopadá. Právní výklad odvolacího soudu je tudíž nepřijatelný.

Podle názoru odvolatele však ani v případě doktrinálního či judikatorního dovození ochrany před zaměnitelností podle § 19b odst. 2 obč. zák. není možno toto ustanovení aplikovat, jelikož obchodní firma žalovaného je zcela odlišná (distinktivní) od názvu žalobce a není s ním zaměnitelná. Oba názvy se částečně shodují pouze v literách „TDS Brno“, přičemž dostatečně dlouhá a odlišná část názvu obou subjektů vylučuje jejich zaměnitelnost. Zkratka názvu právnické osoby nepožívá právní ochrany podle § 19b odst. 2 obč. zák. Pokud se tu argumentuje pojmem průměrného spotřebitele, pak zákazníci žalovaného jsou pouze podnikatelé, kteří velmi dobře vědí, jakou službu a od koho si objednávají. V daném případě se žalobce a žalovaný setkávají na trhu vysoce specializovaném se zaměřením na vysoce odbornou, úzkou veřejnost. V takovém případě ani částečná podobnost názvů obou účastníků v textu „TDS Brno“ nevyvolává nebezpečí zaměnitelnosti.

Dovolatel opětovně poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu z 27. 6. 2007, sp. zn. 29 Cdo 904/2007, publikované též v Souboru rozhodnutí NS pod č. C 5391, že obchodní firma splňuje požadavek nezaměnitelnosti tím, že vedle právního slova v kmeni obchodní firmy (shodného s kmenem firmy jiné obchodní společnosti) obsahuje dostatečně odlišující další část kmene obchodní firmy. To odvolací soud nezohlednil.

Podle mínění odvolatele je odlišujícím znakem i rozdílná právní forma žalobce a žalovaného. Zatímco žalobce je organizační jednotkou občanského sdružení a právní subjektivitou, je žalovaná společností s ručením omezeným a toto rozlišení nemůže průměrně vnímavý spotřebitel zaměnit. Přitom měl odvolací soud též přihlídnout k existujícímu množství nejméně 10 subjektů v obchodním rejstříku, používajících slovní zkratku „TDS“, doplněnou dalšími odlišujícími znaky.

Dovolatel vytyká, že výrok napadeného rozhodnutí potvrzuje výrok soudu prvního stupně formulovaný příliš široce. Jelikož názvy obou účastníků se shodují pouze v literách „TDS Brno“, nelze žalovanému zakázat, aby v nějaké kombinaci jeho obchodní firma obsahovala litery „SMS“, která název žalobce neobsahuje.

Dovolatel též napadá argument odvolacího soudu o totožnosti sídla v době založení žalovaného. Podle § 154 odst. 1 o. s. ř. soud zkoumá stav ke dni vydání rozsudku a k tomuto dni měli oba účastníci odlišné sídlo, takže tento argument k zaměnitelnosti nelze použít.

Rovněž otázku totožnosti předmětu podnikání nelze posuzovat z hlediska formálního, nýbrž ve smyslu současné úpravy živnostenského podnikání z hlediska materiálního, tj. zda účastníci fakticky podnikají ve stejném oboru, a to oba soudy nezkoumaly.

Dovolatel dále namítá, že řízení je ve smyslu § 241 odst. 2 písm. a) o. s. ř. postiženo vadou, která mohl mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Žalobce nemá procesní subjektivitu, když statutární orgán rozhodl o jeho zrušení s převodem jmění, přičemž proti tomuto rozhodnutí nebyl podán opravný prostředek podle § 15 odst. 1 zák. č. 83/1990 Sb. S nedostatkem procesní způsobilosti žalobce se oba soudy nevypořádaly a zatížily tak svá rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.

Druhou vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, spatřuje dovolatel v tom, že věci rozhodovaly věcně nepřislušné soudy. Ve věci ochrany dobré pověsti právnické osoby rozhodují v prvním stupni okresní soudy a dovolatel odkazuje na judikát R 29/96 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 6/96.

Dovolatel navrhuje, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu i rozsudek soudu prvního stupně a věc postoupil k dalšímu řízení Městskému soudu v Brně. Současně navrhuje odložení vykonatelnosti napadeného rozhodnutí dle § 243 o. s. ř.

Žalobce ve vyjádření k dovolání je nemá ani za přípustné, ani za důvodné. Zejména se neztotožňuje s výroky žalovaného ohledně (ne)zaměnitelnosti názvu. Namítá dále nedůvodnost aplikace § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. Neopodstatněný je i dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., neboť v první řadě zásada distinkivity je zásadou obecnou, vyplývající z ust. § 19b odst. 2 obč. zák. a argumentace odvolatele není správná.

Žalobce navrhuje odmítnutí, popř. zamítnutí dovolání a nevyhovění návrhu na odložení vykonatelnosti.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) nejprve konstatoval, že na dané dovolací řízení se vztahuje zákonná úprava dovolání, obsažená v ust. § 236 an. o. s. ř., ve znění novely, provedené zákonem č. 7/2009 Sb. s účinností od 1. 7. 2009 (srov. ust. čl. II. bod 12. přechodných ustanovení cit. novely).

Nejvyšší soud poté konstatoval, že dovolání splňuje podmínky a obsahuje náležitosti stanovené zákonem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1, § 241a odst. 1) a musel se na prvním místě zabývat přípustností dovolání, poněvadž dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

V posuzovaném případě může být dovolání přípustné pouze podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., na které též dovolatel odkazuje, a podle něhož dovolání je přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) [a podle tohoto ustanovení v daném případě dovolání vskutku přípustné není] a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř., v rozhodném znění, rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam [odstavec 1 písm. c)] zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepřihlíží.

Dovolatel vymezuje otázku zásadního právního významu především co do pojmu zaměnitelnosti názvu (jména či obchodní firmy), který podle jeho názoru nelze při výkladu a aplikaci ustanovení § 19b odst. 2 obč. zák. použít.

Právnímu názoru odvolatele, že ochrana před neoprávněným použitím názvu právnické osoby podle cit. ustanovení, které se nesporně na předmětný případ vztahuje, není založena na pojmu zaměnitelnosti či nezaměnitelnosti, však nelze přisvědčit.

Obdobně jako v případě obchodní firmy a její zaměnitelnosti (či nezaměnitelnosti) s jinou obchodní firmou (jiného podnikatele) je rovněž v případě používání názvu právnické osoby podle § 19b odst. 1 a 2 obč. zák. imanentní složkou názvu právnické osoby atribut (ne)zaměnitelnosti, což vyplývá z logiky (podstaty) věci. Slovní vyjádření názvu zahrnuje ve svém textu nutně i požadavek nezaměnitelnosti. Individualizace názvu právnických osob vyžaduje zároveň rozlišovací způsobilost od jiných názvů, čili jejich nezaměnitelnost. Přitom rozhodné je znění kmene názvu, nikoli další doplňující text názvu, nemá-li pro rozlišitelnost a tudíž (ne)zaměnitelnost konkrétního názvu pro běžného spotřebitele podstatně vnímatelný význam.

Je namístě též zdůraznit, že z hlediska uvedeného rozlišení (nezaměnitelnosti) je úprava v ust. § 19b odst. 2 obč. zák. úpravou obecnou (lex generalis), kdežto úprava v § 10 odst. 1 obch. zák. je v poměru k tomuto ustanovení úpravou zvláštní (lex specialis).

K právnímu závěru, že v ust. § 19b odst. 1 a 2 je imanentně obsažen požadavek nezaměnitelnosti dospívá rovněž právní literatura (srov. výklad v díle: Švestka, J., Jehlička, O., Škárová, M., Spáčil, J. a kol. Občanský zákoník, Komentář, 10. vydání, Praha C. H. Beck, s. 177-179). Taktéž konstantní soudní judikatura nevykázala v tomto smyslu žádnou výkladovou či aplikační odchylku, popř. rozpor.

V předmětném případě není při srovnávacím posouzení názvů (resp. firmy a názvu) žalobce a žalovaného žádných pochyb o tom, že v základním kmeni „TDS Brno“ jsou názvy obou subjektů zaměnitelné, přičemž další text „SMS, spol. s r. o.“ nemá ve vztahu k dalšímu textu v názvu žalobce („Sekce materiálů a svařování občanské sdružení“) popř. i různost právní formy pro průměrného, běžného spotřebitele, který v posuzovaném případě bude obvykle vnímat základní kmen názvu (firmy), nikoliv již další doplňky dostatečnou rozlišovací způsobilost, jak správně dovodily oba soudy a dovolací soud nemá důvod na závěrech obou soudů cokoli měnit. Tím nejsou nikterak dotčeny závěry učiněné v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2007, sp. zn. 29 Cdo 904/2007, které se však týkají problematiky ust. § 10 odst. 1 obch. zák. a zaměnitelnosti obchodních firem.

Zbývající námitky dovolatele týkající se právní formy obou subjektů či stejného nebo obdobného názvu jiných právnických osob, zapsaných v obchodním rejstříku, popř. později různá sídla účastníků nejsou z hlediska předmětu sporu relevantní.

Taktéž k námitkám dovolatele, týkajícím se vad řízení s tvrzeným důsledkem pro rozhodnutí ve věci, nelze přihlídnout, neboť dovolací důvod ve smyslu § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. není podle § 237 odst. 3 in fine o. s. ř. aplikovatelný v případě dovolání podaného podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

K námitce dovolatele, která se týká žalobce a jeho procesní subjektivity (způsobilosti), když podle dovolatele jeho statutární orgán rozhodl o jeho zrušení s převodem jmění a proti tomuto rozhodnutí nebyl podán opravný prostředek podle § 15 odst. 1 zák. č. 83/1990 Sb. a soudy se s touto námitkou nevypořádaly a rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná, je nutné uvést, že soud prvního stupně se v odůvodnění svého rozhodnutí touto otázkou velmi

podrobně zabýval. Odvolací soud se pak zcela ztotožnil se závěry soudu prvního stupně a odkázal na ně.

Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu nemá zásadní právní význam a proto dovolání jako nepřijatelné odmítl (§ 234b odst. 5, věta první a § 218 písm. c) o. s. ř.), aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.).

O nákladech dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 243b odst. 5 věta první, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř.), když dovolání žalovaného bylo odmítnuto a žalovaný je tudíž povinen nahradit žalobci náklady právního zastoupení, spočívající v odměně advokáta podle § 8, § 10 odst. 3, § 14 odst. 1, § 16 odst. 1 a § 18 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb., ve výši 2.250,- Kč (za vyjádření k dovolání), dále jednomu paušálu hotových výloh v částce 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění vyhl. č. 276/2006 Sb., celkem tedy ve výši 2.550, Kč, kteroužto částku je žalovaný povinen zaplatit k rukám advokáta žalobce.

Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný navrhnout výkon rozhodnutí.

V Brně dne 29. listopadu 2011

JUDr. Ing. Jan H u š e k , v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Žouželová